

UNGAS FRITID 2016

På tiden att öka ungas inflytande över sin fritid

UNGDOMENS NYKTERHETSFÖRBUND

Innehållsförteckning

Satsa på fritiden – satsa på framtiden!	3
Om Ungdomens Nykterhetsförbund, UNF	4
Syfte och målsättning med kommunrankingen	5
Om undersökningen	6
Sammanfattning av 2016 års resultat	10
Utvecklingen sedan 2012	12
Djupdykning i län	14
01 Stockholms län	14
03 Uppsala län	16
04 Södermanlands län	17
05 Östergötlands län	18
06 Jönköpings län	19
07 Kronobergs län	20
08 Kalmar län	21
09 Gotlands län	22
10 Blekinge län	23
12 Skåne län	24
13 Hallands län	26
14 Västra Götalands län	27
17 Värmlands län	30
18 Örebro län	32
19 Västmanlands län	33
20 Dalarnas län	34
21 Gävleborgs län	36
22 Västernorrlands län	37
23 Jämtlands län	38
24 Västerbottens län	39
25 Norrbottens län	41
UNF:s rekommendationer	43

Satsa på fritiden – satsa på framtiden!

Idag är allt fler unga helt nyktra. För 15-åringar har trenden varit tydlig sedan mitten av 00-talet och nu kan vi se att även 17-åringarna börjar gå i samma riktning. Vi är en organisation av och för unga med demokrati, solidaritet och nykterhet som utgångspunkt och vi är såklart väldigt positiva till utvecklingen.

Det finns många orsaker till den här förändringen: Internets intåg, en allmän hälsotrend och en ökad medvetenhet om alkoholens skadeverkningar hos allmänheten är några av faktorerna som brukar nämnas. Några som tyvärr inte fått lika mycket uppmärksamhet är alla eldsjälar i form av kommunpolitiker, tjänstemän och andra som på ett lokalt plan kämpar för att ge unga möjligheter till en bättre fritid. Ni gör stor skillnad och vi är övertygade om att ni är en viktig del i den utveckling vi sett de senaste åren. Glöm aldrig det!

Det är lätt att slå sig till ro och tänka att den positiva förändringen i ungas nykterhet kommer fortsätta av sig själv. Från UNF:s sida har vi under ett antal år tryckt på för att vi som samhälle inte får nöja oss nu. Vi måste alla fortsätta med de gemensamma insatser som bidrar till att ungas nykterhet blir en verklighet och inte bara en tillfällighet i statistiken.

Den här rapporten viger vi helt åt ungas tillgång till en givande fritid i Sveriges kommuner. Det är på det lokala planet som våra liv skapas och det är också där bra fritid är som viktigast. Fritiden kan såklart se ut på väldigt många olika sätt. Vår undersökning är inriktad på kommunerna eftersom vi ser att det där finns en övergripande kunskap och insyn om det lokala fritidslivet för unga. Fritidsverksamhet behöver inte ske i kommunal regi, tvärtom arrangeras den ofta av föreningslivet, ibland till och med av näringslivet. För oss är inte det viktiga att det är kommunen som arrangerar i slutändan, men vi ser kommunens ansvarstagande som centralt för att uppnå ett positivt resultat.

En bra fritid för unga har många positiva effekter. Det handlar om saker som personlig utveckling, nätverksbyggande inför framtiden och inte minst om vänskap och kärlek. Vi har alla varit unga och kan säkert se vilken roll fritiden spelat eller inte spelat i våra liv. Tänk på det. Hjälp oss unga att skapa en bra framtid. Hjälp oss unga att skapa en bra fritid.

Eric Tegnander

Förbundsordförande för UNF

Om Ungdomens Nykterhetsförbund, UNF

Ungdomens Nykterhetsförbund, UNF, är Sveriges främsta ungdomsorganisation och vi arbetar för en nykter livsstil hos unga. Vi har funnits sen 1970 och UNF har idag runt 5 500 medlemmar fördelat på över 125 föreningar runt om i Sverige. För att vara medlem i UNF ska en vara mellan 13-25 år och avlagt ett nykterhetslöfte.

UNF:s vision är en demokratisk och solidarisk värld fri från droger. Vi tror att droger inte bara är ett utvecklingshinder för personlig utveckling utan också för demokratin. Vi ser nykterhet både som lösning på drogproblem och en förutsättning för människors verkliga frihet. Genom att göra ett personligt ställningstagande mot droger kan vi förändra världen. UNF är såväl partipolitiskt som religiöst obundet

UNF är en organisation av unga, för unga. Hos oss finns möjligheten för ungdomar att utvecklas, påverka samhället i viktiga frågor och träffa vänner. I UNF ser vi till att unga har en plattform och verktyg för att engagera sig i det som är viktigt för dem. Våra medlemmar skapar all verksamhet själva och all verksamhet i UNF är drogfri. UNF tycker att ungas fritid är viktigt och har ett fokus på att alla unga ska ha rätt till en bra fritid, vad det än är de vill göra.

Läs mer på www.unf.se/

Syfte och målsättning med kommunrankingen

Syftet med den här rapporten är att ge en bild av hur ungas tillgång till en bra fritid ser ut i Sveriges kommuner.

Vår bild är att frågan om ungas fritid trots sitt samhällsvärde får för lite uppmärksamhet. De gånger det faktiskt förs en debatt i frågan upplever vi ofta att den reduceras till att handla om känslor eller om hur mycket pengar som läggs från kommunens sida. Känslor och spenderade medel är inte oviktiga men vår övertygelse är att frågan är mer komplex än så.

Vi vill därför ge en mer kvantitativ bild som dessutom går att följa över flera års tid. Vår långsiktiga målsättning med framtagandet av rapporten är dels att ge kommuner ett verktyg för att utveckla sitt arbete med ungas fritid och dels att öka ungas tillgång till bra fritidsaktiviteter.

Om undersökningen

Undersökningen har genomförts i fem år och har i huvudsak haft samma frågor. Kommunerna har deltagit via en webbenkät som främst mejlats till tidigare års svarande. Där det saknats en tidigare svarande har mejlet skickats tills personer som är fritidsansvarig och om en sådan person inte hittats har mejlet skickats till kommunens allmänna info-adress. Kommunerna har fått flera påminnelser.

Enkäten består av åtta frågor varav sex frågor poängsätts. Varje fråga beskriver ett eget område som inflytande, föreningsliv, högtider, samt mötesplatser och verksamhet för unga. Varje område är värt lika många poäng i det slutgiltiga betyget. Kommunerna får även poäng för ekonomiska satsningar på kultur- och fritidsverksamhet. Den informationen hämtas ifrån Kommun- och landstingsdatabasen, Kolada.

1. Vad av följande har er kommun för att ge unga möjlighet till inflytande över beslut som rör deras fritid?

- a. Strategier och handlingsplaner för att öka ungas inflytande
- b. Målgruppsanpassad information om beslut som rör ungas fritid
- c. Ungdomsfullmäktige/ungdomsråd eller liknande
- d. Andra riktade insatser för att lyssna på ungas åsikter
- e. Inget av ovanstående alternativ

Poängen räknas samman och ger resultat 0-5 för frågan där a-d ger 1,25 poäng vardera och e ger 0 poäng.

2. Tror du unga upplever att de har möjlighet att påverka kommunen i frågor som rör sin egen fritid?

- a. Ja, och de använder den möjligheten
- b. Ja, men de använder inte den möjligheten
- c. Nej, de behöver mer kunskap om hur de gör
- d. Nej, de uppfattar inte att de har chans att påverka
- e. Jag vet inte

Frågan betygssätts inte och ger inga poäng.

3. Vad gör er kommun för att ungas alkoholkonsumtion ska vara låg vid högtider som t.ex. Valborg, skolavslutningar och midsommar?

- a. Kampanjer för att minska langning
- b. Stöd till nattvandrare/vuxna på stan
- c. Stöd till drogfria aktiviteter riktade till unga
- d. Utökat samarbete med polisen
- e. Extra tillsyn av alkohollagen (särskilt ålderskontroller)
- f. Inget av ovanstående alternativ

Poängen räknas samman och ger resultat 0-5 för frågan där a-e ger 1 poäng vardera och f ger 0 poäng.

4. Vilka aktiviteter för unga finns i er kommun som är både nyktra och kostnadsfria?

- a. Festivaler
- b. Större kulturarrangemang
- c. Sportevenemang
- d. Samtalsgrupper
- e. Studiecirklar
- f. Fritidsgård/ungdomshus/aktivitetshus
- g. Arrangerade utflykter/resor
- h. Möjlighet att få pengar för egna projekt
- i. Inget av ovanstående alternativ

Poängen räknas samman och ger resultat 0-5 för frågan där a-e ger 0,625 poäng vardera och i ger 0 poäng.

5. Hur ofta har unga möjlighet att umgås på nyktra mötesplatser i er kommun?

- a. Vissa vardagskvällar
- b. Alla vardagskvällar
- c. Vissa fredagar och lördagar till minst 23.00
- d. Varje fredag och lördag till minst 23.00
- e. De flesta lov dagar till minst 23
- f. Inget av ovanstående alternativ

Poängen räknas samman och ger resultat 1-5 för frågan där a,c och e ger 1 poäng samt b och d ger 2 poäng vardera och f ger 0 poäng.

6. Hur marknadsförs nyktra mötesplatser till unga i er kommun?

- a. Kommunens hemsida
- b. Sociala medier (t ex Facebook och Twitter)
- c. Affischering på skolor och offentliga platser
- d. Direktkontakt med skolor
- e. Annonsering i tidning/radio/TV
- f. Kommunen har inga nyktra mötesplatser

Poängen räknas samman och ger resultat 0-5 för frågan där a-e ger 1 poäng vardera och f ger 0 poäng.

7. Vad gör er kommun för att unga ska kunna ta del av ett föreningsliv fritt från alkohol och andra droger?

- a. Kräver att föreningar som får kommunalt stöd ska ha en alkohol-/drogpolicy
- b. Erbjuder information/utbildning till föreningar gällande alkohol/droger
- c. Samarbetar med föreningslivet kring drogfrihet (t.ex. implementering av alkohol-/drogpolicy)
- d. Erbjuder information till unga om drogfria föreningar
- e. Subventionerar deltagande i drogfria föreningsaktiviteter
- f. Inget av ovanstående alternativ

Poängen räknas samman och ger resultat 0-5 för frågan där a-e ger 1 poäng vardera och f ger 0 poäng.

8. Hur bra tror du att er kommun är på att erbjuda unga ett bra uteliv?

- a. Mycket bra
- b. Bra
- c. Varken eller
- d. Dålig
- e. Mycket dålig

Frågan betygssätts inte och ger inga poäng.

Poäng för ekonomiska satsningar

- 5 poäng: över 3100
- 4 poäng: 2800-3099
- 3 poäng: 2500-2799
- 2 poäng: 2300-2499
- 1 poäng: 2000-2299
- 0 poäng: 0-1999

Frågan betygssätts från 0-5 beroende på hur mycket kommunerna satsar i jämförelse till de andra. Alla delas in i sex grupper. De som satsar mest får 5 poäng och de kommuner som satsar minst får 0 poäng.

Sammanfattning av 2016 års resultat

254 av Sveriges 290 kommuner har deltagit i undersökningen vilket ger en svarsfrekvens på 88 %. Undersökningen består av åtta frågor och en jämförelse av kommunernas ekonomiska satsningar. Betyg ges mellan 1-5 för ungas inflytande, arbete under högtider, aktiviteter, nyktra mötesplatser, öppettider, marknadsföring av mötesplatser, satsningar på drogfritt föreningsliv och de ekonomiska satsningarna. Frågan om självskattning betygsätts inte men jämförs med hur resultaten ser ut i kommunen.

Kommunerna godkänns när de får ett medelvärde på minst tre av fem. Totalt är 116 kommuner (46 %) godkända. Av dem är tretton kommuner (5 % totalt) väl godkända med minst fyra poäng i snitt av fem möjliga. 125 kommuner (54 %) är alltså underkända och har under tre poäng.

Ungas inflytande över sin egen fritid

- 52 % har strategier och handlingsplaner för att öka ungas inflytande.
- 22 % erbjuder unga målgruppsanpassad information om beslut som rör ungas fritid.
- 46 % har ungdomsfullmäktige, ungdomsråd eller liknande i kommunen.
- 70 % genomför andra riktade insatser för att lyssna på ungas åsikter.
- 9 % säger att de inte genomför någon riktad insats för ungas inflytande

Satsningar för låg alkoholkonsumtion under högtider

- 61 % genomför kampanjer för att minska langning.
- 61 % stödjer nattvandring.
- 85 % ger stöd till eller informerar om drogfria aktiviteter riktade till unga.
- 82 % har utökat samarbete med polisen.
- 26 % har extra tillsyn av alkohollagen.

Nyktra och kostnadsfria aktiviteter för unga

- 35 % har samtalsgrupper och 32 % studiecirklar.
- 96 % svarar att det finns fritidsgårdar, ungdomshus och/eller aktivitetshus.
- Nyktra mötesplatser finns öppna alla vardagskvällar i 58 % av kommunerna och 43 % har öppet till minst 23.00 varje helg. Bara 22 % har öppet till 23.00 de flesta lördagar.
- Mötesplatserna marknadsförs på flera olika sätt. Kommunens hemsida, sociala medier, affischering och direktkontakt med skolor är vanligt. Annonsering i media är ovanligt.
- 72 % arrangerar utflykter eller resor.
- I 63 % av kommunerna finns möjlighet för unga att få pengar för egna projekt.
- En tredjedel (32 %) arrangerar festivaler.
- 60 % erbjuder större kulturarrangemang och 72 % sportevenemang.

Föreningsliv fritt från droger

- 56 % kräver alkoholpolicy/drogpolicy för att föreningen ska få kommunalt stöd och 54 % samarbetar med föreningslivet kring drogfrihet t.ex. implementering av policy.
- Hälften (48 %) erbjuder information/utbildning till föreningar gällande alkohol/droger men bara 22 % erbjuder information till unga om drogfria föreningar.
- Endast 17 % av kommunerna anger att de subventionerar deltagande i drogfria föreningsaktiviteter.

Självskattning i relation till andra kommuner

- 68 % tycker att de gör ett bra eller mycket bra arbete
- En fjärdedel anser att arbetet varken är bra eller dåligt.
- 5,5 % anser att arbetet är dåligt, men bara en kommun ansåg att arbetet var mycket dåligt.
- Kommunerna ger sig själva högre betyg när de skattar sitt arbete än betyget de får av UNF i kommunrankingen.

Kommunerna med högst snitt		Kommunerna med lägst snitt	
Ludvika kommun	4.7	Ragunda kommun	0.9
Umeå kommun	4.6	Torsås kommun	1.1
Örebro kommun	4.4	Aneby kommun	1.2
Landskrona kommun	4.4	Smedjebackens kommun	1.3
Västerås kommun	4.3	Lessebo kommun	1.3
Borås kommun	4.3	Munkfors kommun	1.3

Utvecklingen sedan 2012

Utvecklingen sedan 2012 – fler godkända men sämre demokrati

Sedan starten har kommunerna haft en bild som är mer positiv än den UNF tolkar i undersökningen. UNF har undersökt kommunernas arbete för ungas uteliv sedan 2012. Första gången var det 139 kommuner som deltog i undersökningen och svarsantalet har successivt ökat till dagens 254 kommuner. Av årets kommuner är det 46 % som är godkända vilket liknar förra årets resultat (44 %). De två första åren var det omkring en tredjedel av kommunerna som blev godkända. Det är en positiv utveckling ifrån när undersökningarna startade.

Fritidsgårdar, aktivitetshus och ungdomshus fortsätter vara den vanligaste insatsen i kommunerna även om det i år minskade i frekvens från 99 % till 96 %. Öppettiderna för nyktra mötesplatser verkar dock sedan förra året ha försämrats, både på vardagar och på helger. De mötesplatser som finns marknadsförs oftast med hjälp av flera kanaler men undersökningen bedömer endast antal kanaler som används, inte hur många unga som faktiskt nås av informationen. Sociala medier verkar öka som kanal.

En negativ utveckling är att färre kommuner verkar satsa på ungas deltagande i demokratin och ger unga mindre inflytande över sin fritid. Resultatet var ganska likt de första åren men minskade 2015 där 57 % av kommunerna hade strategier och handlingsplaner för att öka ungas inflytande under 2014 medan det 2015 endast var 44 %. I år har det ökat en del igen, till 52 %. En kraftig minskning har också skett där färre kommuner säger sig ha ungdomsfullmäktige, ungdomsråd eller liknande. En lika stor minskning har också skett inom andra riktade insatser. 2014 svarade 87 % av kommunerna att de gör andra riktade insatser för att lyssna på unga medan det förra året endast var 66 % och i år är det 70 %. Det gör att skillnaden inte bör ligga i att kommunerna har valt andra sätt att nå unga utan att det demokratiska arbetet har prioriterats ned.

Satsningar på högtider fortsätter däremot att vara ett område som kommunerna generellt klarar bra. Det har dock minskat med flera procentenheter hur många som gör varje enskild insats, med ett undantag. I övrigt liknar det resultaten ifrån tidigare år där det är vanligast att ha utökat samarbete med polisen och att ge information om arrangemang för unga eller att stödja drogfria aktiviteter riktade till unga. Stöd till nattvandring sker fortfarande i majoriteten av kommunerna. Men vi ser att det fortfarande är endast en fjärdedel som gör extra tillsyn av alkohollagen. Minskningen ifrån en tredjedel (resultat 2013) verkar bestå ifrån 2014 till 2016.

Översikt över Sveriges län

	Län	Resultat 2016	Resultat 2015	Resultat 2014	Resultat 2013	Resultat 2012
1	Stockholm	3	3,14	3,1	2,8	2,6
3	Uppsala	2,9	2,86	2,9	2,4	2,2
4	Södermanland	2,9	2,8	3,1	2,6	2,4
5	Östergötland	2,4	2,46	2,5	2,2	2,7
6	Jönköping	2,5	2,49	2,6	2,4	2,5
7	Kronoberg	2,8	2,59	2,4	1,5	2
8	Kalmar	2,8	3,04	3,4	2,8	2,6
9	Gotland	2,5	3,4	3,4	3,3	2,4
10	Blekinge	3,4	3,28	3,2	3,4	3,3
12	Skåne	2,8	2,88	2,9	2,4	2,7
13	Halland	3,1	3,25	3,1	2,5	2
14	Västra Götaland	2,8	2,66	2,7	2,6	2,9
17	Värmland	2,7	2,68	2,8	2,4	1,5
18	Örebro	2,6	2,81	2,4	2	2,8
19	Västmanland	3	2,93	2,9	2,4	2,7
20	Dalarna	2,9	3,05	3,3	3	2,6
21	Gävleborg	3	3,1	2,9	2,4	3,4
22	Västernorrland	3,1	2,75	3,1	2,7	2,6
23	Jämtland	2,5	2,51	2,5	2,2	2,7
24	Västerbotten	3	2,95	3,2	2,3	2,4
25	Norrbotten	3,2	3,01	3,1	2,6	2,7

Djupdykning i län

01 Stockholms län

Stockholms län har precis fått godkänt med ett poäng på 3,0 av 5 möjliga. 24 av länets 26 kommuner har deltagit och i Stockholms stad har 13 av 14 stadsdelsområden deltagit. Hälften av länets kommuner har blivit godkända medan ingen kommun har fått betyget väl godkänd. Lägst betyg i länet fick Nynäshamns kommun, bäst betyg fick Botkyrka kommun.

Kommunerna är överlag bra på att göra satsningar kring högtider för att förebygga en hög alkoholkonsumtion hos ungdomar, över hälften av kommunerna får väl godkänt på den fronten. Nynäshamn, Österåker, Upplands-Bro, Lidingö och Tyresö får dock underkänt med två eller färre förebyggande insatser.

Det finns en väldig variation i vilka former av aktiviteter som erbjuds ungdomarna i kommunerna. Alltifrån Botkyrka och Södertälje som erbjuder alla de åtta givna alternativen, till Nynäshamn som enbart erbjuder två. Alla kommuner har någon form av fritidsgård eller ungdomshus, däremot varierar andra former av aktiviteter i förekomst. I hälften av kommunerna finns det någon form av nykter mötesplats för ungdomar både alla vardagskvällar och helgkvällar. De enda kommuner som inte erbjuder en nykter mötesplats varken varje vardag eller varje helg är Nynäshamn, Norrtälje, Vaxholm och Värmdö. Alla kommuner förutom Täby får också godkänt på hur de marknadsför dessa nyktra mötesplatser till ungdomar.

En majoritet av kommunerna blir inte godkända på hur de gör för att ungdomar ska få ta del av ett föreningsliv fritt från alkohol och andra droger. I tre kommuner finns det inga insatser alls för att säkerställa detta medan Haninge och Södertälje är de enda som blir väl godkända för sina insatser.

Överlag satsas det lite ekonomiska resurser på den här typen av verksamhet i länet, dock finns det kommuner som står ut på den punkten. Framförallt Sigtuna men även Botkyrka, Nacka och Vallentuna får dock väl godkänt för sina satsningar.

Kommun	Resultat 2016	Resultat 2015	Resultat 2014	Resultat 2013	Resultat 2012
Vaxholms kommun	2,9	1,8	0,9	1,6	Deltog ej
Lidingö kommun	2,7	3,6	2,3	3,1	Deltog ej
Österåkers kommun	2,4	2,4	2,4	2,9	2,1
Norrtälje kommun	2,8	3,3	2,4	3,3	Deltog ej
Täby kommun	2,4	2,3	2,6	1,9	1,6
Ekerö kommun	3,3	3,0	2,8	Deltog ej	Deltog ej
Vallentuna kommun	3,2	3,2	3,1	3,0	Deltog ej
Tyresö kommun	2,6	2,4	3,1	2,6	Deltog ej
Haninge kommun	3,4	3,4	3,3	Deltog ej	Deltog ej
Danderyds kommun	3,1	3,1	3,3	2,3	Deltog ej
Värmdö kommun	2,9	3,5	3,4	3,6	3,7
Sundbybergs kommun	3,6	3,6	3,4	2,6	Deltog ej
Salems kommun	2,9	3,2	3,5	3,3	2,4
Södertälje kommun	3,6	4,3	3,5	4,0	2,6
Nacka kommun	3,3	3,6	3,5	Deltog ej	2,7

Stockholms stad	2,9	4,9	3,3	Deltog ej	Deltog ej
Upplands-Bro kommun	2,3	2,1	Deltog ej	Deltog ej	
Nykvarns kommun	2,5	1,2	Deltog ej	1,0	Deltog ej
Sollentuna kommun	3,3	3,8	Deltog ej	2,7	Deltog ej
Sigtuna kommun	3,4	4,1	Deltog ej	3,6	Deltog ej
Nynäshamns kommun	2,1	1,9	Deltog ej	3,3	Deltog ej
Solna kommun	3,4	3,6	3,6	2,6	2,6
Upplands Väsby kommun	3,6	3,9	4	2,0	Deltog ej
Botkyrka kommun	3,8	3,5	4,3	3,9	3,7

Kommuner som inte har deltagit

Huddinge kommun
Järfälla kommun

Stadsdel	Resultat 2016	Resultat 2015	Resultat 2014
Östermalm stadsdelsområde	3	2,8	Deltog ej
Farsta stadsdelsområde	2,7	3,2	3,6
Skarpnäck stadsdelsområde	3,9	Deltog ej	3,6
Skärholmen stadsdelsområde	2,3	3,2	3,6
Rinkeby-Kista stadsdelsområde	3,6	3,9	3,2
Norrmalms stadsdelsområde	2,6	2,9	3
Spånga-Tensta stadsdelsområde	3,5	2,7	2,8
Enskede-Årsta-Vantör stadsdelsområde	2,3	4,3	2,5
Södermalm stadsdelsområde	3	3,1	2,4
Hägersten-Liljeholmens stadsdelsområde	2,4	3,3	2,2
Bromma stadsdelsområde	1,9	2,5	2,3
Hässelby-Vällingby stadsdelsområde	2	Deltog ej	Deltog ej
Kungsholmen stadsdelsområde	3,9	2,6	2,3

03 Uppsala län

Uppsala län får en totalpoäng, för tredje året i rad, på 2,9 av 5 där 3 är godkänt, och blev därmed underkänt. Sex av länets åtta kommuner deltog. En majoritet av länets kommuner blev godkända men ingen blev väl godkänd. Lägst poäng fick Älvkarleby kommun och högst poäng fick Uppsala kommun. Knivsta kommun har för första gången under kommunrankingens tid fått 3 poäng och därmed blivit godkända.

Det är varierande i vilken utsträckning ungdomar får vara med och påverka beslut som rör deras fritid i kommunerna. Alltifrån en till tre åtgärder för att säkerställa detta finns i kommunerna, dock får bara Uppsala och Tierp godkänt.

Alla kommuner får godkänt för sina åtgärder kopplade till att förebygga ungdomars alkoholkonsumtion under högtider. Uppsala står ut och har fått maxpoäng.

Nästan alla kommuner har även fått godkänt på vilka olika former av nyktra aktiviteter de erbjuder ungdomar. Det är bara Älvkarleby som inte har en tillräcklig stor variation för att få godkänt. Uppsala och Knivsta får väl godkänt för sina insatser i området.

Alla kommuner i länet har nyktra mötesplatser för ungdomar öppna varje vardagskväll. Tyvärr är det enbart två som har samma öppenhet under helger, nämligen Håbo och Knivsta. Men kommunerna har ändå tillräckligt öppet för att alla förutom Heby ska få godkänt på sina öppettider. Alla kommuner får även väl godkänt på hur de marknadsför sina mötesplatser till ungdomar.

Där kommunerna brister är dock i deras åtgärder för att ungdomar ska få ta del av ett föreningsliv utan alkohol eller andra droger. Inte en enda kommun får godkänt för sina insatser på den punkten. Dock kräver hälften av kommunerna åtminstone att de föreningar som får kommunalt stöd ska ha en alkohol/drogpolicy.

Kommunerna brister även på de ekonomiska satsningarna. Majoriteten av kommunerna får inte godkänt där och Älvkarleby får 0 poäng.

Kommun	Resultat 2016	Resultat 2015	Resultat 2014	Resultat 2013	Resultat 2012
Älvkarleby kommun	2,2	2,4	2,2	1,6	Deltog ej
Uppsala kommun	3,6	Deltog ej	3,9	Deltog ej	3,1
Heby kommun	2,4	2,4	2,5	Deltog ej	1,7
Tierps kommun	3,3	3,0	3,1	2,4	2,6
Knivsta kommun	3	2,4	Deltog ej	2,7	2,3
Håbo kommun	3,1	3,4	3,6	3,3	Deltog ej

Kommuner som inte har deltagit

Enköpings kommun

Östhammars kommun

04 Södermanlands län

Södermanlands län fick precis betyget underkänt för andra året i rad med ett poäng på 2,9. Sju av länets nio kommuner deltog i enkäten. Två kommuner fick betyget väl godkänt men däremot blev inga kommuner i övrigt godkända. Oxelösunds kommun fick högst poäng och Flens kommun fick lägst poäng i länet. Oxelösund har även höjt sig från att vara bara godkända i förra årets ranking till att det här året vara väl godkända.

Alla kommuner förutom Flen har något sätt för ungdomar att själva påverka de beslut som rör deras Fritid. Tre av kommunerna blev åtminstone godkända medan Eskilstuna var den enda kommunen i länet som fick väl godkänt.

Någon form av insats kopplat till att förebygga ungdomars alkoholkonsumtion på högtider genomförs i alla kommuner, det är dock varierande i vilken utsträckning. Trosa och Katrineholm genomförde enbart två insatser var och blev underkända. Oxelösund och Eskilstuna blev båda väl godkända.

Överlag genomförs det många olika typer av nyktra aktiviteter för ungdomar i kommunerna. Det är enbart Trosa som inte blev godkända på den punkten. Däremot var Gnesta de enda som inte har nyktra mötesplatser för ungdomar på alla vardagskvällar medan Vingåker var de enda som aldrig erbjuder detta under helger. Alla kommuner förutom Gnesta och Vingåker blev därför godkända på frågan om vilka öppettider mötesplatser är tillgängliga för ungdomar. Vingåker tillsammans med Flen blev inte heller godkänd på hur dessa mötesplatser marknadsförs.

Kommunerna var överlag dåliga på att säkerställa att ungdomar kan ta det av ett föreningsliv fritt från alkohol och andra droger. Två av kommunerna hade ingen insats alls kopplat till detta och två kommuner hade bara en insats. Oxelösund stod ut som den enda kommun att få väl godkänt på den här punkten, och de genomförde alla åtgärder föreslagna i enkäten.

De ekonomiska satsningarna inom dessa områden var väldigt olika i de olika kommunerna. Ingen kommun fick enbart godkänd, däremot fick fyra väl godkänt och tre fick inte godkänt. Kommuner som stod ut där var Trosa som fick maxpoäng och Gnesta som inte fick några poäng.

Kommun	Resultat 2016	Resultat 2015	Resultat 2014	Resultat 2013	Resultat 2012
Trosa kommun	2,4	2,9	2,5	3,3	2,4
Vingåkers kommun	2,2	2,9	2,6	2,0	1,9
Flens kommun	1,8	2,1	2,8	2,0	2,4
Gnesta kommun	2,5	1,8	Deltog ej	Deltog ej	2,1
Oxelösunds kommun	4,2	3,1	3,4	2,1	Deltog ej
Eskilstuna kommun	4,1	4,1	3,5	3,9	Deltog ej
Katrineholms kommun	2,8	2,8	3,8	Deltog ej	3,0

Kommuner som inte har deltagit

Nyköpings kommun

Strängnäs kommun

05 Östergötlands län

Östergötlands län sjunker ytterligare i poäng i årets kommunranking och får 2,4 av 5, där 3 poäng är godkänt. 11 av länets 13 kommuner deltog. Av dessa 11 kommuner är det enbart tre som har blivit godkända och inga har fått betyget väl godkänt. Två kommuner som föregående år har varit godkända är i år inte godkända, Söderköping och Motala, medan två andra kommuner som föregående år inte var godkända blev i år godkända, nämligen Norrköping och Mjölby.

De punkter där kommunerna överlag ligger sämst till på är ungdomars möjlighet att påverka sin egen fritid och åtgärder för att ungdomar ska ha tillgång till ett föreningsliv fritt från alkohol och andra droger. Inga av kommunerna har blivit godkända vad gäller möjlighet att påverka och endast Mjölby och Norrköping blev godkända vad gäller åtgärder mot föreningslivet.

En majoritet av kommunerna får godkänt vad gäller insatser kopplade till att minska ungdomars alkoholkonsumtion under högtider, fyra får även väl godkänt. Vad gäller tillgång till och variation i utbud av nyktra mötesplatser i övrigt så lyckas kommunerna inte lika bra. De enda av kommunerna som får väl godkänt på båda dessa punkter är Norrköping och Linköping. Mjölby och Söderköping har också fått åtminstone godkänt inom båda områden. Det är enbart Linköping, Norrköping och Mjölby som har öppettider på sina nyktra mötesplatser så att de är tillgängliga varje vardag och helg. I Ydre, Vadstena och Valdemarsvik finns det bara tillgänglighet vissa vardagar. Ydre, tillsammans med Boxholm, är även den kommun i länet med minst varierat utbud av aktiviteter till ungdomar samt är en av fåtal rapporterade kommuner i hela landet som inte har något motsvarande fritidsgård eller ungdomshus.

Variationen är stor på satsade ekonomiska resurser i länet. Från Vadstena, Linköping, Finspång och Mjölby som fått väl godkänt med 4 av 5 poäng till Ydre som blev underkända med 0 poäng.

Kommun	Resultat 2016	Resultat 2015	Resultat 2014	Resultat 2013	Resultat 2012
Vadstena kommun	1,9	1,6	1,3	0,9	Deltog ej
Boxholms kommun	1,5	1,7	2	2,0	2,0
Ödeshögs kommun	2,0	1,7	2,1	Deltog ej	1,7
Mjölby kommun	3,3	2,7	2,4	2,4	3,4
Ydre kommun	1,4	1,4	Deltog ej	Deltog ej	Deltog ej
Finspångs kommun	2,9	2,8	Deltog ej	2,4	Deltog ej
Söderköpings kommun	2,3	3,2	Deltog ej	2,4	2,7
Valdemarsviks kommun	2,2	2,3	2,6	2,0	Deltog ej
Motala kommun	2,4	3,1	3	Deltog ej	Deltog ej
Linköpings kommun	3,4	3,1	3,3	2,6	Deltog ej
Norrköpings kommun	3,1	2,9	3,3	2,1	3,3

Kommuner som inte har deltagit

Åtvidabergs kommun

Kinda kommun

o6 Jönköpings län

Jönköpings län har inte förbättrats sedan föregående år och får även i år resultatet 2,5 av 5, där 3 är godkänt. Länet har därmed blivit underkänt. Tolv av länets tretton kommuner har deltagit. Av dessa har bara fyra fått betyget godkänt. Aneby kommun har som föregående år fått det lägsta resultatet i kommunen, men har gått upp från att ha lägst poäng i landet förra året till att ha tredje lägst poäng i landet i år. Både Jönköping och Tranås har gått från ett betyg på väl godkänt till att i år bara vara godkända, och därmed har ingen kommun fått väl godkänt

Det område där länet generellt ligger sämst till är vilka insatser som görs för att säkerställa att ungdomar får tillgång till ett föreningsliv fritt från alkohol och andra droger. Jönköping och Tranås är de enda som får godkänt för sina åtgärder. I övrigt är det bristande i kommunerna, där Sävsjö inte har några åtgärder alls.

Det finns också en stor förbättringspotential i länet kopplat till arbetet för att ungdomar ska få inflytande över beslut som fattas som påverkar deras fritid. Det finns kommuner som gör ett bra jobb inom detta, såsom Vaggeryd, Eksjö och Jönköping med framförallt Tranås, men en tredjedel av länets kommuner gör ingenting alls för att arbeta med detta. Habo, Mullsjö, Gnosjö och Aneby gör inget alls för att ge ungdomar inflytande medan Vetlanda har en handlingsplan eller strategi men gör ingenting i övrigt.

Generellt kan en se en stor spridning och skillnader i åtgärder och tillgång till mötesplatser och aktiviteter i länet. Både vad gäller utbud av nyktra aktiviteter, tillgång till nyktra mötesplatser och förebyggande insatser vid högtider med stark alkoholtradition är det hälften av kommunerna som får godkänt och hälften som får underkänt. Det är inte heller samma kommuner som får godkänt i alla tre kategorier. Jönköping har dock ett starkt arbete inom alla tre områden, och även Sävsjö och Habo gör ett bra jobb. I totalt fem kommuner finns det tillgång till nyktra mötesplatser för unga både varje vardagskväll och helg, medan det i tre bara finns tillgång vissa vardagskvällar och helger och i Tranås bara vissa vardagskvällar.

Det investeras även väldigt olika stora mängder ekonomiska resurser i frågorna i kommunerna, med Gislaved i toppen och Aneby i botten.

Kommun	Resultat 2016	Resultat 2015	Resultat 2014	Resultat 2013	Resultat 2012
Gnosjö kommun	1,6	1,5	1,5	2,9	3,0
Aneby kommun	1,2	0,7	1,8	Deltog ej	Deltog ej
Habo kommun	2,2	2,1	Deltog ej	1,6	2,0
Eksjö kommun	2,8	2,0	2,2	3,0	2,9
Vaggeryds kommun	2,8	2,2	2,3	Deltog ej	Deltog ej
Gislaveds kommun	2,2	2,8	2,9	3,4	Deltog ej
Sävsjö kommun	3,0	3,0	3,0	1,4	Deltog ej
Tranås kommun	3,4	4,1	3,5	3,3	Deltog ej
Jönköpings kommun	3,9	4,2	4,1	3,6	3,4
Nässjö kommun	3,2	2,7	Deltog ej	Deltog ej	Deltog ej
Vetlanda kommun	1,9	1,9	Deltog ej	1,7	1,3
Mullsjö kommun	2,1	Deltog ej	1,8	1,1	Deltog ej

Kommuner som inte har deltagit i år
Värnamo kommun

07 Kronobergs län

Kronobergs län som helhet fortsätter att förbättras och får ett resultat i år på 2,8 av 5, där 3 är godkänt. Länet är fortfarande inte godkänt men det har ändå gått stadigt uppåt sedan kommunrankingens första år. 6 av 8 av länets kommuner har deltagit. Det är enbart Växjö kommun som med 3,9 blir godkända medan Alvesta kommun har gått från ett godkänt resultat föregående år till att återigen inte vara godkända i år. Lessebo kommun har lägst poäng med 1,3 och ligger därmed mer än en enhet under resterande kommuner i länet.

Nästan alla kommuner blir godkända vad gäller att göra insatser kring högtider för att förebygga alkoholkonsumtion hos ungdomar. Det är enbart Lessebo som inte blir godkända. Växjö och Tingsryd får väl godkänt. Kommunerna lyckas dock inte lika bra vad gäller utbudet av nyktra aktiviteter och tillgänglighet till nyktra mötesplatser för ungdomar. Växjö och Ljungby är de enda som har nyktra mötesplatser för unga öppet både varje vardag och helg medan övriga kommuner enbart har mötesplatser öppna vissa vardagar och vissa helger och får därmed inte godkänt. Växjö tillsammans med Alvesta har även ett brett utbud av olika nyktra aktiviteter för ungdomar och får väl godkänt. Även Markaryd får godkänt på den punkten.

Hälften av kommunerna har få insatser för att säkerställa ett föreningsliv för ungdomar fritt från alkohol och andra droger medan Markaryd är den kommun som står ut med flest insatser för detta. Det är också enbart två kommuner, Alvesta och Ljungby, som får godkänt på sina insatser för att ungdomar ska kunna påverka sin egen fritid.

Vad gäller satsningar med ekonomiska resurser så finns det stora klyftor mellan kommunerna. Växjö och Tingsryd får båda maxpoäng medan resterande kommuner får underkänt med mellan 1-2 poäng av 5 möjliga.

Kommun	Resultat 2016	Resultat 2015	Resultat 2014	Resultat 2013	Resultat 2012
Tingsryds kommun	2,9	2,6	1,6	1,4	2,0
Lessebo kommun	1,3	1,1	1,7	0,9	1,4
Alvesta kommun	2,7	3,1	2,6	0,9	Deltog ej
Ljungby kommun	2,9	2,7	2,8	2,4	Deltog ej
Markaryds kommun	2,8	2,9	3,1	2,6	Deltog ej
Växjö kommun	3,9	3,5	3,7	Deltog ej	3,3

Kommuner som inte har deltagit

Älmhults kommun

Uppvidinge kommun

o8 Kalmar län

Kalmars län har gått från att vara topp i Sverige för två år sedan till att i år bli underkända med resultatet 2,8 av 5 där 3 är ett godkänt resultat. 10 av länets 12 kommuner har deltagit. Hälften av länets kommuner har blivit godkända men ingen har fått betyget väl godkänt. Oskarshamn och Kalmar har sjunkit i resultat från att ha varit väl godkända föregående år, men har fortfarande högst resultat i länet. Torsås kommun har det lägsta resultatet i länet med 1,1 och har därmed även det näst lägsta resultatet av deltagande kommuner i hela Sverige.

Torsås har inga insatser för varken ungdomars påverkan över sin egen fritid, för att de ska kunna ta del av ett föreningsliv fritt från alkohol och andra droger eller förebyggande insatser kopplat till högtider med stark alkoholtradition. Länet är överlag vacklande kring de två sista punkterna och det är mindre än hälften av kommunerna som gör ett tillfredställande jobb inom dessa områden. Däremot finns det tre kommuner i länet som gör väldigt bra åtgärder, nämligen Oskarshamn, Kalmar och Mönsterås. Hälften av kommunerna i länet gör även ett bra jobb med flertal insatser kopplat till ungdomars påverkan.

På den positiva sidan har länet generellt ett varierat utbud av nyktra och kostnadsfria aktiviteter samt en bra tillgång till nyktra mötesplatser för unga. Nybro kommun är den enda som inte erbjuder något annat än motsvarande fritidsgård eller ungdomshus, i övrigt erbjuds ett flertal andra aktiviteter i kommunerna. Vad gäller tillgången till nyktra mötesplatser så har de flesta kommuner antingen alltid öppet på vardagskvällar eller alltid öppet på helger, men att de kan ha öppet på vissa andra dagar. Det är dock enbart Hultsfred som har mötesplatser med tillgång både varje vardagskväll och varje helg. Det är bara Högsby och Torsås, som inte har öppet varken varje vardagskväll eller varje helg, samt Mörbylånga, som aldrig har sina mötesplatser öppna på helger, som inte har fått godkänt på den här punkten.

Det finns stora klyftor i länet på hur mycket ekonomiska resurser kommunerna väljer att lägga på dessa områden. Vissa kommuner som Oskarshamn och Kalmar lägger mycket resurser per invånare medan andra kommuner som Torsås, Mörbylånga och Högsby lägger betydligt mindre resurser.

Kommun		Resultat 2015	Resultat 2014	Resultat 2013	Resultat 2012
Nybro kommun	2,2	2,2	1,8	1,4	2,1
Högsby kommun	2,2	Deltog ej	Deltog ej	Deltog ej	Deltog ej
Mörbylånga kommun	1,6	1,8	Deltog ej	2,1	Deltog ej
Vimmerby kommun	3,3	3,6	3,4	2,9	3,1
Torsås kommun	1,1	Deltog ej	1,9	2,6	0,9
Mönsterås kommun	3,4	Deltog ej	3,1	2,4	2,9
Västerviks kommun	2,8	Deltog ej	Deltog ej	Deltog ej	Deltog ej
Hultsfreds kommun	3,4	3,3	3,5	3,9	3,6
Oskarshamns kommun	3,9	4	4,1	3,7	Deltog ej
Kalmar kommun	3,9	4,4	4,2	3,9	2,9

Kommuner som inte har deltagit

Emmaboda kommun

Borgholms kommun

09 Gotlands län

Gotlands län får godkänt med 3,5 poäng av 5 möjliga, där 3 är godkänt och 4 är väl godkänt. Det innebär en liten ökning från tidigare år.

Gotland får dock underkänt för sina insatser för att ge ungdomar inflytande i beslut som fattas om deras fritid. De gör riktade insatser i någon form för att lyssna på ungdomars åsikter, men har varken ungdomsråd/ungdomsfullmäktige, en strategi eller handlingsplan för att öka ungdomars inflytande eller ger målgruppsanpassad information om beslut som fattas om ungdomars fritid.

Däremot så genomför Gotland alla de föreslagna insatserna för att minska ungdomars alkoholkonsumtion under högtider: kampanjer för att minska langning, stöd till nattvandrare/vuxna på stan, stöd till drogfria aktiviteter riktade till unga, utökat samarbete med polisen och extra tillsyn av alkohollagen (särskilt ålderskontroller).

Utöver detta har Gotland ett brett utbud av nyktra aktiviteter för ungdomar och nyktra mötesplatser med bra öppettider som marknadsförs i många olika kanaler. Den brist som finns kopplat till detta är att det inte finns tillgång till nyktra mötesplatser varje helg.

Förutom att samarbeta med föreningslivet kring drogfrihet görs dock inga insatser för att ungdomar ska ha tillgång till ett föreningsliv fritt från alkohol och andra droger. Det är därför ett område som länet inte har blivit godkänt på.

Ekonomiskt så får Gotland maxpoäng för de resurser som investeras.

Kommun	Resultat 2016	Resultat 2015	Resultat 2014	Resultat 2013	Resultat 2012
Region Gotland	3,5	3,4	3,4	3,3	2,4

10 Blekinge län

Blekinge län får godkänt med 3,4 poäng av 5 möjliga, där 3 är godkänt. Länet har därmed blivit lite bättre till i år där det gått från 3,3 till 3,4. Alla länets kommuner har deltagit. Av dessa är det enbart Karlshamn som inte har blivit godkända, vilket även var fallet föregående år. Olofström har tyvärr gått från att vara väl godkända till att i år enbart bara vara godkända.

Länet får dock underkänt på de insatser som görs för att ungdomar ska kunna ha inflytande över beslut som fattas om deras fritid. Sölvesborg gör däremot ett bra jobb och genomför tre av de fyra insatser föreslagna i enkäten.

Länet gör ett väldigt bra jobb kopplat till insatser kring högtider för att förebygga ungdomars alkoholkonsumtion. Där står framförallt Olofström och Karlshamn ut som gör alla de föreslagna åtgärderna i enkäten: kampanjer för att minska langning, stöd till nattvandrare/vuxna på stan, stöd till drogfria aktiviteter riktade till unga, utökat samarbete med polisen och extra tillsyn av alkohollagen (särskilt ålderskontroller).

Öppettider för nyktra mötesplatser för ungdomar är också ett område som länet arbetar väldigt bra med. Alla kommuner har mötesplatser öppna varje vardag och varje helg, förutom Ronneby som bara har det vissa vardagar och vissa helger. Länet har även överlag ett brett utbud av nyktra aktiviteter för ungdomar. Där är det bara Karlshamn som står ut med enbart tre olika former, medan övriga kommuner erbjuder fem till sex olika former av aktiviteter.

Olofström, Ronneby och Sölvesborg genomför bra med åtgärder för ett föreningsliv för ungdomar fritt från alkohol och andra droger medan Karlshamn och Karlskrona inte når upp till godkänt på det området.

Det satsas överlag bra med ekonomiska resurser i länet. Det enda undantaget där är Karlshamn som satsar avsevärt mycket mindre än övriga kommuner.

Kommun	Resultat 2016	Resultat 2015	Resultat 2014	Resultat 2013	Resultat 2012
Karlshamns kommun	2,9	2,5	2,7	Deltog ej	Deltog ej
Sölvesborgs kommun	3,6	3,2	2,9	3,3	3,0
Karlskrona kommun	3,3	3,3	3,1	3,1	Deltog ej
Olofströms kommun	3,8	4,1	3,6	4,1	Deltog ej
Ronneby kommun	3,2	3,3	3,9	2,9	3,6

12 Skåne län

Skånes län får fortsatt underkänt med ett resultat på 2,8 av 5, där 3 är godkänt. 28 av länets 33 kommuner har deltagit. Av dessa har tolv kommuner fått godkänt och Landskrona har fått betyget väl godkänt. Lägst resultat fick Åstorp med 1,8.

Länet får underkänt på två punkter: insatser för att ge ungdomar inflytande över beslut som fattas om deras fritid och för att säkerställa tillgången till föreningsliv fritt från alkohol och andra droger. Det finns dock fortfarande kommuner som gör riktigt bra arbete inom båda områden. Lund, Staffanstorp och Bromölla gör alla föreslagnas insatser för att ge ungdomar inflytande och Landskrona gör detsamma för föreningslivet. Dock finns det ett flertal kommuner som inte gör några eller bara någon enstaka insats i frågorna.

Det finns överlag en bra tillgång till nyktra mötesplatser för ungdomar i länet. Nio av kommunerna har sådana öppna både under alla vardagskvällar och alla helger. I hela tio kommuner finns dock inga mötesplatser för unga öppna under helger.

Varken Båstad, Åstorp eller Skurup erbjuder heller några andra former av nyktra och kostnadsfria aktiviteter för unga förutom ungdomshus/fritidsgård eller motsvarande. Svalövs kommun tillhör en av få kommuner i landet som inte har motsvarande ungdomshus/fritidsgård. Kommunen har dock ett ganska brett utbud av andra aktiviteter att erbjuda. Länet har i övrigt generellt ett bra utbud av olika former av aktiviteter för unga. Den vanligaste aktiviteten förutom fritidsgård/ungdomshus är arrangerade resor/utflykter och den minst vanliga är festivaler.

Det finns en stor variation i kommunerna hur mycket förebyggande insatser det finns kopplat till högtider med stark alkoholtradition. Östra Göinge, Landskrona, Lomma och Kristianstad gör båda riktigt bra arbete i den frågan, medan det finns andra kommuner som gör enstaka insatser. Nästan hälften av kommunerna får underkänt för sina insatser. Den insats som är vanligast i länet är ett utökat samarbete med polisen.

Länet satsar överlag bra med ekonomiska resurser på dessa frågor, med några få undantag.

Kommun	Resultat 2016	Resultat 2015	Resultat 2014	Resultat 2013	Resultat 2012
Eslöv kommun	3,3	2,8	Deltog ej	Deltog ej	Deltog ej
Båstads kommun	2,1	1,4	1,5	1,3	Deltog ej
Svalövs kommun	1,9	1,9	1,9	1,7	Deltog ej
Klippans kommun	1,9	2,0	2,1	2,3	Deltog ej
Burlövs kommun	2,1	2,3	2,2	Deltog ej	Deltog ej
Lomma kommun	3,8	3,4	2,5	2,4	2,6
Höörs kommun	2,4	2,5	2,7	2,6	3,7
Landskrona kommun	4,4	4,0	2,7	Deltog ej	Deltog ej
Kävlinge kommun	2,6	2,4	2,8	2,6	Deltog ej
Sjöbo kommun	2,2	2,6	2,8	1,9	Deltog ej
Hörby kommun	2,5	2,7	2,8	2,6	2,9

Tomelilla kommun	2,4	3,2	3	3,0	1,3
Perstorps kommun	3,2	3,0	3	Deltog ej	Deltog ej
Bromölla kommun	3,3	3,3	3,1	2,9	2,9
Osby kommun	2,9	3,0	3,1	2,7	1,6
Trelleborgs kommun	3,3	3,3	3,1	2,9	Deltog ej
Staffanstorps kommun	3,4	3,4	Deltog ej	1,7	Deltog ej
Simrishamns kommun	2,3	3,1	3,2	3,4	3,7
Kristianstads kommun	2,8	3,9	3,3	Deltog ej	Deltog ej
Hässleholms kommun	1,9	1,6	3,3	2,6	Deltog ej
Lunds kommun	3,5	3,4	3,4	Deltog ej	3,0
Åstorps kommun	1,8	2,7	Deltog ej	1,9	3,0
Östra Göinge kommun	3,3	Deltog ej	1,1	0,4	Deltog ej
Ängelholms kommun	3,0	2,6	Deltog ej	Deltog ej	2,4
Helsingborgs kommun	3,4	2,8	3,6	3,6	2,7
Skurups kommun	2,6	3,1	Deltog ej	Deltog ej	Deltog ej
Ystads kommun	3,5	3,5	3,6	Deltog ej	Deltog ej
Malmö Stad	3,2	4,4	3,7	3,6	2,1

Malmö Stads betyg är ett genomsnitt av stadsdelarnas svar i respektive kategori.

Kommuner som inte har deltagit

Örkelljunga kommun
Bjuvs kommun
Svedala kommun
Vellinge kommun
Höganäs kommun

Stadsdelar	Resultat 2016	Resultat 2015	Resultat 2014
Malmö kommun: Väster	3,0	2,9	3,3
Malmö kommun: Norr	3,2	2,3	3,9
Malmö kommun: Söder	3,2	3,6	4,3
Malmö kommun: Öster	3,3	3,6	Deltog ej

Stadsdelar som inte har deltagit

Malmö kommun: Innerstaden

13 Hallands län

Hallands län får ett godkänt resultat i årets kommunranking med ett resultat på 3,1 av 5, där 3 är godkänt. Länet har därmed sjunkit lite från föregående års resultat på 3,3. I år har 5 av länets 6 kommuner deltagit i kommunranking. Halmstad, Laholm och Kungsbacka har ett godkänt resultat i likhet med de senaste åren. Hylte kommun är fortsatt underkända medan Falkenberg har gått från ett väl godkänt resultat förra året till att bli underkända i år.

Kommunerna är överlag bra på att erbjuda ett varierat utbud av nyktra aktiviteter till ungdomar, att ha nyktra mötesplatser med bra öppettider, samt att marknadsföra dessa. Alla kommuner erbjuder ungdomar större kulturevenemang, arrangerade utflykter/resor och möjlighet att få pengar till egna projekt. Hylte kommun är en av få kommuner i landet som inte erbjuder motsvarande fritidsgård eller ungdomshus. Alla kommuner förutom Hylte har också bra öppettider för nyktra mötesplatser för ungdomar, där Kungsbacka och Halmstad har särskilt bra öppettider.

Länet får dock inte godkänt för de insatser som görs för att säkerställa ett föreningsliv för unga fritt från alkohol och andra droger. Kungsbacka och Laholm är de enda kommuner som får godkänt där. Falkenberg och Hylte genomför bara en insats var. Men alla kommuner utom Kungsbacka kräver att föreningar som får kommunalt stöd ska ha en alkohol/drogpolicy.

Kungsbacka och Laholm gör även ett bra jobb vad gäller att ge ungdomar möjlighet att påverka beslut som fattas om deras fritid. Laholm genomför alla föreslagna insatser: strategier och handlingsplaner för att öka ungas inflytande, målgruppsanpassad information, om beslut som rör ungas fritid, ungdomsfullmäktige/ungdomsråd och andra riktade insatser för att lyssna på ungas åsikter.

Det är enbart Kungsbacka och Halmstad som får godkänt för sina ekonomiska satsningar i området.

Kommun	Resultat 2016	Resultat 2015	Resultat 2014	Resultat 2013	Resultat 2012
Hylte kommun	2,2	1,7	1,9	1,0	1,0
Halmstads kommun	3,4	3,9	3	2,1	3,1
Falkenbergs kommun	2,7	4,0	3,1	2,7	2,0
Laholms kommun	3,4	3,2	3,3	3,0	Deltog ej
Kungsbacka kommun	3,6	3,8	4	3,6	Deltog ej

Kommuner som inte har deltagit

Varbergs kommun

14 Västra Götalands län

Västra Götalands län fick betyget underkänt med ett resultat på 2,8 av 5, där 3 är godkänt. 46 av länets 49 kommuner har deltagit. Göteborgs stad har representerats av sex av dess tio stadsdelskontor. 18 kommuner har fått betyget godkänt och tre har fått betyget väl godkänt vilket är ett uppsving från föregående år då det var elva kommuner som fick godkänt och tre kommuner som fick väl godkänt. Borås kommun har fått högst resultat och Gullspång har fått lägst resultat i länet.

Möjligheten för unga att få inflytande varierar mycket i länet, där ett flertal kommuner inte har några insatser medan andra har flera riktade satsningar. Mariestad, Lerum och Färgelanda tillhör de som inte har några satsningar alls. I princip alla kommuner som har blivit godkända för sitt arbete inom detta område har en handlingsplan eller strategi för att ge unga inflytande. Bland annat Tanum, Skövde och Kungälv har alla fått maxpoäng för sitt arbete.

Ett stort förbättringsområde för länet är åtgärder för att säkerställa ett föreningsliv för unga fritt från alkohol och andra droger. Enbart 16 av länets 46 kommuner har fått minst godkänt för sina åtgärder. Sex kommuner gör inget alls. Hälften av kommunerna kräver dock att föreningar som får kommunalt stöd ska ha en alkohol/drogpolicy. Det är en förbättring av förra årets resultat då det var 20 stycken.

Länet har fått godkänt på sitt utbud och sin tillgänglighet av nyktra aktiviteter och mötesplatser för unga, samt marknadsföring till dessa. Det finns dock en stor variation i länet på dessa punkter. Fem kommuner har bara öppet på sina mötesplatser under vissa vardagskvällar och sex kommuner har öppet vissa vardagskvällar och vissa helger bara. I övrigt är det öppet åtminstone varje vardagskväll eller varje helg i kommunerna. Många kommuner har öppet både varje vardagskväll och varje helg. Den vanligaste nyktra och kostnadsfria aktiviteten är ungdomshus/fritidsgård, vilket finns i alla kommuner. Några kommuner erbjuder dock inga andra typer av nyktra aktiviteter som är kostnadsfria för ungdomar, men i övrigt så har kommunerna ett bra utbud av aktiviteter.

Stöd till drogfria aktiviteter är också den vanligaste förebyggande insatsen på högtider i länet. Den minst vanligt förekommande insatsen är extra kontroller av alkohollagen, det utförs bara i sex kommuner. Överlag genomförs dock ett bra förebyggande arbete på alkoholtäta högtider.

Det finns stora variationer i ekonomiska resurser som satsas i kommunerna inom dessa områden.

Kommun	Resultat 2016	Resultat 2015	Resultat 2014	Resultat 2013	Resultat 2012
Strömstads kommun	1,5	1,5	1,3	1,4	1,9
Gullspångs kommun	1,4	1,4	1,5	1,1	Deltog ej
Munkedals kommun	2,2	1,4	1,7	1,9	Deltog ej
Mariestads kommun	1,5	1,2	1,7	1,1	2,6
Ulricehamns kommun	2,1	2,1	1,8	1,3	1,3
Vårgårda kommun	2,5	3,5	1,9	Deltog ej	Deltog ej
Essunga kommun	1,8	1,7	1,9	2,4	1,7
Alingsås kommun	3,1	3,2	1,9	2,1	2,7
Bengtsfors kommun	2,3	1,6	2	1,7	Deltog ej
Lerums kommun	1,8	1,7	2,1	2,0	2,4
Bollebygds kommun	1,8	2,0	2,1	2,3	Deltog ej
Herrljunga kommun	2,4	2,0	2,1	2,3	1,9
Dals-Eds kommun	2,1	2,0	2,2	2,6	Deltog ej

Götene kommun	2,7	2,9	2,3	2,6	Deltog ej
Tanums kommun	3,1	2,5	2,3	2,4	2,6
Stenungsunds kommun	3,5	2,9	2,5	2,4	3,1
Orusts kommun	2,7	2,9	2,5	Deltog ej	Deltog ej
Grästorps kommun	2,2	2,4	2,5	Deltog ej	Deltog ej
Tranemo kommun	2,9	2,9	2,6	2,0	3,4
Partille kommun	2,6	3,2	2,7	2,3	Deltog ej
Uddevalla kommun	3,3	3,5	2,7	Deltog ej	3,0
Vara kommun	3,1	2,4	3	Deltog ej	Deltog ej
Falköpings kommun	3,8	3,4	3	3,1	2,7
Göteborgs Stad	3,6	5,0	3	Deltog ej	Deltog ej
Lysekils kommun	3,2	3,1	3,1	2,1	Deltog ej
Skara kommun	3,8	3,2	3,1	3,6	Deltog ej
Öckerö kommun	4,1	2,6	3,5	3,3	3,4
Skövde kommun	4,1	3,0	3,5	3,3	3,6
Melleruds kommun	3,5	2,8	3,6	3,4	Deltog ej
Vänersborgs kommun	3,1	2,5	3,6	3,9	3,3
Härby kommun	3,5	3,7	3,7	3,3	Deltog ej
Trollhättans kommun	3,9	4,1	3,7	4,3	4,4
Borås kommun	4,3	4,4	3,7	3,9	4,1
Kungälv kommun	2,7	3,9	4	3,9	3,9
Ale kommun	3,8	2,9	4,4	Deltog ej	3,6
Färgelanda kommun	1,9	1,7	Deltog ej	Deltog ej	Deltog ej
Svenljunga kommun	2,2	1,4	Deltog ej	Deltog ej	Deltog ej
Karlsborgs kommun	2,4	2,4	Deltog ej	Deltog ej	Deltog ej
Hjo kommun	3,6	2,6	Deltog ej	2,4	2,0
Tidaholms kommun	3	2,5	Deltog ej	2,0	3,1
Tibro kommun	2,6	2,7	Deltog ej	2,0	2,9
Töreboda kommun	1,7	Deltog ej	Deltog ej	Deltog ej	Deltog ej
Marks kommun	1,7	2,9	Deltog ej	2,1	Deltog ej
Tjörns kommun	3,4	Deltog ej	3,2	3,1	3,3
Mölnåls kommun	3,4	3,1	Deltog ej	Deltog ej	Deltog ej
Lilla Edets kommun	2,4	2,4	Deltog ej	Deltog ej	0,9

Göteborgs stads betyg är ett genomsnitt av stadsdelarnas svar i respektive kategori.

Kommuner som inte har deltagit

Sotenäs kommun
Åmåls kommun
Lidköpings kommun

Stadsdelar i Göteborg stad	Resultat 2016	Resultat 2015	Resultat 2014
Angereds stadsdelskontor	4,0	3,9	Deltog ej
Västra Hisingen stadsdelskontor	3,4	4,0	3,4
Örgryte-Härlanda stadsdelskontor	3,2	3,7	Deltog ej
Norra Hisingen stadsdelskontor	3,3	Deltog ej	3,4
Östra Göteborgs kommundelskontor	3,8	Deltog ej	3,6
Västra Göteborgs kommundelskontor	3,9	Deltog ej	Deltog ej

Stadsdelar som inte deltagit

Lundby stadsdelskontor
Centrum stadsdelskontor
Askim-Frölunda-Högsbo stadsdelskontor
Majorna-Linné stadsdelskontor

17 Värmlands län

Värmlands län håller sig på samma resultat som föregående år, 2,7 av 5 där 3 är godkänt, och får därför även i år underkänt. Alla Värmlands sexton kommuner har deltagit. Av dessa sexton kommuner har sju kommuner fått betyget godkänt och ingen kommun fått betyget väl godkänt, vilket är ett resultat på över 4. Ett flertal kommuner har gått från att vara underkända föregående år till att i år få betyget godkänt, däribland Hammarö och Storfors. Karlstad har dock gått ifrån att förra året ligga i topp i landet till att i år precis få godkänt. Munkfors hade lägst resultat i länet och hamnade även i botten fem i landet.

Länet får underkänt framförallt för sina åtgärder kopplat till ungdomars inflytande på beslut som fattas om deras fritid och att ungdomar ska få tillgång till ett föreningsliv fritt från alkohol och andra droger. Både Säffle och Hagfors har inga åtgärder alls för att låta unga få inflytande i beslut och endast tre kommuner får godkänt för sina åtgärder, dessa är Forshaga, Kristinehamn och Storfors. Det är också bara de tre kommunerna som har en handlingsplan eller en strategi för att ge ungdomar inflytande i beslut. Gällande föreningslivet gör Arvika ett riktigt bra arbete, och ett fåtal kommuner till gör ändå ett bra jobb, men av sexton kommuner är det tolv som får underkänt i den här frågan. Även i detta har Hagfors inte en enda insats.

Överlag gör länet ett riktigt bra arbete med förebyggande insatser vid alkoholtäta högtider. Hälften av kommunerna får väl godkänt för sitt arbete och det är bara två kommuner, Hagfors och Forshaga, vars insatser inte klarar kraven för godkänt. Alla kommuner har dock ett utökat samarbete med polisen och nästan alla ger stöd till drogfria aktiviteter för ungdomar dessa helger.

Hälften av kommunerna gör även ett riktigt bra jobb resten av året med att tillhandahålla ett varierat utbud av nyktra och kostnadsfria aktiviteter för ungdomar och ytterligare några gör ett okej arbete med frågan. Munkfors är den enda kommunen som inte har några andra aktiviteter än ungdomshus/fritidsgård. Munkfors har också ett stort förbättringsområde i hur de marknadsför sina mötesplatser till ungdomar. I nuläget marknadsförs det enbart i kontakt med skolor och inte på ungdomars egna arenor.

Vad gäller öppettider för nyktra mötesplatser är det bara Arvika som har sina mötesplatser öppna under både vardagskvällar och helger. Kils kommun har sämst tillgänglighet med nyktra mötesplatser endast öppet vissa vardagskvällar.

Kommun	Resultat 2016	Resultat 2015	Resultat 2014	Resultat 2013	Resultat 2012
Kils kommun	1,9	0,9	1,4	1,3	1,1
Torsby kommun	3,4	3,3	Deltog ej	3,3	Deltog ej
Hammarö kommun	3,0	2,3	2,5	3,6	Deltog ej
Munkfors kommun	1,3	2,4	2,5	2,7	Deltog ej
Filipstads kommun	2,8	Deltog ej	2,1	2,3	Deltog ej
Hagfors kommun	1,8	Deltog ej	Deltog ej	1,9	1,9
Grums kommun	2,1	1,9	2,5	1,6	1,3
Eda kommun	2,3	Deltog ej	Deltog ej	1,1	1,7
Storfors kommun	3,2	2,6	2,6	Deltog ej	Deltog ej
Säffle kommun	3,3	3,7	2,8	Deltog ej	Deltog ej
Sunne kommun	2,4	3,2	3,1	Deltog ej	Deltog ej
Kristinehamns kommun	3,2	2,7	3,4	3,7	Deltog ej
Forshaga kommun	3,3	2,9	4	Deltog ej	Deltog ej
Årjängs kommun	2,7	Deltog ej	Deltog ej	1,4	Deltog ej
Arvika kommun	2,7	Deltog ej	2,2	3,0	Deltog ej
Karlstads kommun	3,1	4,5	4,4	Deltog ej	Deltog ej

18 Örebro län

Örebro län sjunker i sitt resultat i årets mätning och hamnar på 2,6 av maximalt 5, där 3 är godkänt. Länet får därmed betyget underkänt. Tio av länets tolv kommuner har deltagit varav en kommun, Kumla, har blivit godkända och en kommun, Örebro, har fått ett resultat över 4 och därmed betyget väl godkänt. Hällefors kommun har från föregående år gått från att ha varit godkända till att i år bli underkända. Lägst resultat hade Hallsberg och Ljusnarsberg med 1,4 och hamnar därmed bland de tio lägst rankade kommunerna i landet. Örebro hamnade samtidigt bland de fem högst rankade i hela landet.

Länet gör överlag väldigt bra ifrån sig vad gäller utbudet av nyktra aktiviteter för ungdomar i kommunerna. Det är bara Hallsberg som inte tillhandahåller något annat än motsvarande fritidsgård/ungdomshus. Örebro genomför alla de föreslagna aktiviteterna i enkäten, alltifrån festivaler och sportarrangemang till studiecirkel och samtalsgrupper. Tillgången till nyktra mötesplatser ser på flera ställen i länet väldigt bra ut; Kumla, Örebro och Laxå har mötesplatser öppna under både varje vardagskväll och varje helg. Flera andra kommuner har garanterat öppet under alla vardagskvällar och vissa helger också. I Ljusnarsberg och Hallsberg samt Lekeberg finns dock bara tillgänglighet under vissa vardagar respektive vissa helger.

De två största bristerna i länet är kopplat kring insatser för att ungdomar ska kunna ha inflytande över beslut som fattas om deras fritid samt för att ungdomar ska få tillgång till ett föreningsliv fritt från alkohol och andra droger. Inom varje område är det endast två av länets tio kommuner som lyckas bli godkända. Degerfors genomför alla de föreslagna insatserna för att ge ungdomar inflytande och påverkan, medan Hallsberg inte genomför någon. På samma sätt genomför Lindesberg alla de föreslagna åtgärderna kopplat till föreningsliv, medan Ljusnarsberg inte genomför några. Den vanligaste åtgärden är att kräva att föreningar ska ha en alkohol/drogpolicy för att kunna få kommunalt stöd.

Hälften av kommunerna gör ett bra jobb med att göra förebyggande insatser kring alkoholtäta högtider medan resterande skulle behöva utveckla sitt arbete. De överlägset vanligaste åtgärderna i länet är att stödja drogfria aktiviteter riktade till unga och att ha ett utökat samarbete med polisen. Örebro genomför även här alla de föreslagna åtgärderna i enkäten.

Det finns en del kommuner i länet som satsar ganska bra med ekonomiska resurser på dessa frågor. Men det är nästan hälften av kommunerna som får 0 poäng i hur deras ekonomiska satsningar ser ut.

Kommun	Resultat 2016	Resultat 2015	Resultat 2014	Resultat 2013	Resultat 2012
Laxå kommun	2,7	2,0	1,5	2,0	Deltog ej
Hallsbergs kommun	1,4	1,4	1,8	Deltog ej	Deltog ej
Hällefors kommun	2,6	3,1	Deltog ej	Deltog ej	Deltog ej
Degerfors kommun	2,7	Deltog ej	Deltog ej	2,0	Deltog ej
Lindesbergs kommun	2,9	Deltog ej	2,5	2,7	Deltog ej
Ljusnarsbergs kommun	1,4	Deltog ej	1,4	Deltog ej	Deltog ej
Lekebergs kommun	1,7	Deltog ej	Deltog ej	1,0	2,3
Nora kommun	2,4	2,5	2,4	2,4	2,6
Kumla kommun	3,5	3,5	3,2	Deltog ej	3,1
Örebro kommun	4,4	4,4	4,1	2,9	3,1

Kommuner som inte har deltagit

Askersunds kommun

Karlskogas kommun

19 Västmanlands län

Västmanlands län blir precis godkänt med ett resultat på 3,0 av 5 där 3 är godkänt. De går därmed upp från föregående år då de precis blev underkända. Åtta av länets tio kommuner har deltagit. Tre kommuner har fått betyget godkänt och en kommun, Västerås, har fått ett resultat över 4 och därmed fått betyget väl godkänt. Lägst resultat fick Norberg med 2,3.

Länet har fått underkänt på sina insatser för att ungdomar ska få inflytande över de beslut som fattas om deras fritid. Det är endast Västerås och Köping som får godkänt medan Surahammar inte gör något alls för att möjliggöra detta. Den insats kommunerna gör minst av är att målgruppsanpassa information som rör beslut som har fattats.

Länet underkänns även för de insatser som görs för att unga ska ha tillgång till ett föreningsliv fritt från alkohol och andra droger. Fem av åtta kommuner underkänns på den punkten varav fyra bara har någon enstaka insats.

Det görs ett bra jobb i de flesta av kommunerna med förebyggande insatser under högtider med stark alkoholtradition. Norberg och Surahammar är de kommuner som främst bör vidareutveckla sina insatser. Dock är det endast Köping som gör någon form av extra tillsyn av alkohollagen. Det görs också ett bra jobb i nästan alla kommuner med att ha ett brett utbud av nyktra och kostnadsfria aktiviteter riktade mot ungdomar i kommunen. Västerås står framförallt ut där i och med att kommunen tillhandahåller alla de föreslagna aktiviteterna i enkäten, inklusive studiecirkel som ingen annan av kommunerna erbjuder. Återigen tål Surahammar, tillsammans med Fagersta, att utveckla sitt utbud.

Västerås är också den enda kommun där det finns tillgänglighet till nyktra mötesplatser för ungdomar under varje vardagskväll och helg. I tre av kommunerna finns de enbart vissa vardagskvällar och vissa helger. I Arboga finns det enbart tillgänglighet under vardagskvällar.

Ett flertal kommuner i länet gör stora ekonomiska satsningar, såsom Västerås, Arboga och Fagersta.

Kommun	Resultat 2016	Resultat 2015	Resultat 2014	Resultat 2013	Resultat 2012
Surahammars kommun	1,7	1,9	Deltog ej	1,6	2,6
Norbergs kommun	2,3	2,2	Deltog ej	2,0	Deltog ej
Västerås kommun	4,3	4,7	Deltog ej	3,6	3,7
Kungsörs kommun	2,7	2,5	2,7	Deltog ej	Deltog ej
Fagersta kommun	2,6	2,9	2,7	2,0	2,3
Sala kommun	3,1	Deltog ej	Deltog ej	Deltog ej	Deltog ej
Köpings kommun	3,9	3,4	3,3	3,3	2,7
Arboga kommun	3,1	3,3	3,4	Deltog ej	2,7

Kommuner som inte har deltagit

Skinnskattebergs kommun
Hallstahammars kommun

20 Dalarnas län

Dalarnas län går från godkända i föregående års kommunranking till underkända i årets resultat. Länet får 2,9 av 5 i resultat, där 3 är godkänt. 12 av länets 15 kommuner har deltagit och av dessa har fem blivit åtminstone godkända. Även detta är ett lägre resultat än tidigare. Både Mora och Falu kommun går från att vara godkända tidigare år till att i år få ett underkänt resultat. Ludvika kommun står ut även detta år som enda kommun i länet med väl godkänt i betyg och fortsätter att stiga i resultat varje år. Ludvika blir även bästa kommunen i Sverige i kommunrankingen 2016! Sämst resultat får Smedjebacken även detta år och hamnar på en botten-5 placering i landet.

Ludvika och Smedjebacken står båda ut i resultatet. Ludvika får högsta betyg på nästan alla av rankingens frågor, i alltifrån ungdomars möjlighet att påverka beslut som fattas om deras fritid, till vad för insatser som görs för ett föreningsliv för ungdomar fritt från alkohol och andra droger. De förbättringsmöjligheter som finns är framförallt att öka helgöppettiderna för de nyktra mötesplatserna som finns för ungdomar samt de ekonomiska resurser som investeras. Men även på dessa punkter får kommunen ett bra betyg.

Smedjebacken står istället ut med ett väldigt lågt resultat och det enda område kommunen har fått godkänt på är hur nyktra mötesplatser marknadsförs till ungdomar. Kommunen har inga insatser för ett föreningsliv för unga fritt från alkohol eller andra droger, de enda nyktra och kostnadsfria aktiviteter som genomförs riktat till ungdomar är sportarrangemang och få insatser finns för ungdomars påverkan, tillgång till nyktra mötesplatser eller kopplat till högtider med en stark alkoholtradition. Kommunen är också en av få i landet som inte har motsvarande ungdomshus eller fritidsgård.

Ludvika, Rättvik, Älvdalen och Borlänge gör alla ett bra jobb för att säkerställa att ungdomar får påverka beslut kopplat kring sin egen fritid. Övriga kommuner gör dock få insatser, och Orsa inga insatser, för att säkerställa detta.

Det finns en väldig spridning i länet vad gäller insatser kopplade till att förebygga ungdomars alkoholkonsumtion på högtider. Hälften av kommunerna gör ett bra jobb inom detta område med ett flertal olika insatser. Den andra hälften av kommunerna gör en eller högst två insatser kopplat till detta.

En majoritet av kommunerna har ett varierat utbud av nyktra aktiviteter för unga, har bra öppettider för sina nyktra mötesplatser och marknadsför dessa på ett bra sätt. Det är dock inga kommuner som har nyktra mötesplatser öppna både varje helg och alla vardagar, utan de flesta har antingen eller. Älvdalen, Säters och Smedjebacken får dock inte ett godkänt resultat då de varken har öppet varje helg eller varje vardag.

Ett bristområde för länet är insatser för ett föreningsliv för unga fritt från alkohol och andra droger. Majoriteten av kommunerna får inte godkänt för sina insatser där och tre stycken har inga insatser alls kopplat till det.

I princip alla kommuner är bra eller väldigt bra på att satsa ekonomiska resurser på dessa frågor. De undantag som finns där är Hedemora och Smedjebacken.

Kommun	Resultat 2016	Resultat 2015	Resultat 2014	Resultat 2013	Resultat 2012
Älvdalens kommun	3,1	3,6	2,8	2,7	Deltog ej
Leksands kommun	2,2	2,9	2,9	2,1	3,3
Hedemora kommun	2,8	2,7	2,9	Deltog ej	1,9
Orsa kommun	2,7	2,7	3,2	2,6	Deltog ej
Mora kommun	2,8	3,2	3,2	3,6	2,9
Borlänge kommun	3	3,4	3,8	Deltog ej	Deltog ej
Falu kommun	2,2	3,5	4,1	3,9	Deltog ej
Rättviks kommun	3,7	3,5	Deltog ej	2,6	2,0
Smedjebackens kommun	1,3	1,8	Deltog ej	Deltog ej	Deltog ej
Säters kommun	3,2	2,6	Deltog ej	2,0	2,1
Avesta kommun	2,7	Deltog ej	3,5	3,7	Deltog ej
Ludvika kommun	4,7	4,5	Deltog ej	4,1	3,9

Kommuner som inte har deltagit i år

Vansbro kommun
Malung-Sälens kommun
Gagnefs kommun

21 Gävleborgs län

Gävleborgs län blir godkänt med ett resultat på 3 utav 5 möjliga, där 3 är gränsen för godkänt. 9 av länets 10 kommuner har deltagit och av dessa 9 kommuner har hela 7 stycken fått ett godkänt resultat. Värt att notera är att kommunerna Hofors, Ockelbo och Ljusdal har gått från att vara underkända tidigare år till att i år få ett godkänt resultat. Ingen kommun fick dock väl godkänt då Söderhamn sjönk i sitt resultat från förra året. Nordanstig fick lägst resultat i länet.

Länet brister framförallt på två punkter: de insatser som genomförs för att ungdomar ska få inflytande på beslut som fattas kring deras fritid och för att ungdomar ska få tillgång till ett föreningsliv fritt från alkohol och andra droger. På båda dessa punkter är det endast en kommun på respektive område som fått godkänt, Ovanåker respektive Ockelbo. I nästan alla kommuner finns det någon form av insats på båda punkterna, men inte i tillräckligt stor utsträckning.

Alla kommuner gör däremot ett riktigt bra jobb kopplat till att förebygga ungdomars alkoholkonsumtion på högtider med stark alkoholtradition. Förutom Hofors så genomför kommunerna alla eller alla utom en av de föreslagna åtgärderna. I övrigt finns det också generellt ett varierat utbud av nyktra och kostnadsfria aktiviteter i alla kommuner, med undantag för Ljusdal, Ovanåker och Nordanstig. Nordanstig är också en av få kommuner i landet att inte ha motsvarande fritidsgård eller ungdomshus.

Det finns en stor förbättringspotential framförallt kopplat till öppettider för nyktra mötesplatser för ungdomar i länet. Det är endast två kommuner som har någon mötesplats öppen både varje vardagskväll och helg, nämligen Söderhamn och Ljusdal. I övriga kommuner är det inga som har öppet varje helg för ungdomar och bara några har varje vardagskväll.

Generellt investeras det bra med ekonomiska resurser i länet med enskilda undantag. En kan även se tydligt här att de kommuner som har investerat mest resurser per invånare har också fått bäst resultat i länet, medan den kommun som investerat minst resurser har fått sämst resultat i länet. Nordanstig är också den kommun i hela landet som lägger minst ekonomiska resurser på dessa frågor.

Kommun	Resultat 2016	Resultat 2015	Resultat 2014	Resultat 2013	Resultat 2012
Hofors kommun	3,1	1,7	2	3,0	1,7
Ockelbo kommun	3,1	2,7	2,1	2,4	Deltog ej
Ljusdals kommun	3	2,7	Deltog ej	Deltog ej	Deltog ej
Nordanstigs kommun	2,2	3,2	2,8	3,3	Deltog ej
Hudiksvalls kommun	3,1	3,0	3,1	Deltog ej	Deltog ej
Ovanåkers kommun	2,8	2,7	3,2	2,3	Deltog ej
Sandvikens kommun	3,2	3,6	3,2	3,0	Deltog ej
Söderhamns kommun	3,6	4,2	3,5	3,3	4,7
Bollnäs kommun	3,1	Deltog ej	2,5	2,4	3,0

Kommun som inte har deltagit i år

Gävle kommun

22 Västernorrlands län

Västernorrlands län får godkänt med resultatet 3,1 av 5 möjliga, där 3 är godkänt. Länet var förra året underkänt. Sex av länets sju kommuner har deltagit, fyra av dessa kommuner har fått betyget godkänt och en majoritet av kommunerna har höjt sitt resultat från föregående år. Ingen kommun fick ett resultat över 4 och därmed fick ingen väl godkänt. Lägst resultat fick Timrå medan Sollefteå och Sundsvall fick högst resultat.

Länet har framförallt två förbättringsområden; de insatser som genomförs för att ungdomar ska få inflytande på beslut som fattas kring deras fritid och för att ungdomar ska få tillgång till ett föreningsliv fritt från alkohol och andra droger. Sundsvall och Sollefteå gör ett bra jobb kopplat till ungdomars påverkan medan Timrå inte gör något alls i frågan och övriga kommuner gör inte tillräckligt. När det gäller föreningslivet är det istället bara Timrå och Härnösand som gör tillräckligt.

Fyra av kommunerna gör ett bra jobb inom det förebyggande arbete som bedrivs vid högtider med stark alkoholtradition. Härnösand, Örnsköldsvik och Sundsvall gör särskilt många insatser. Ingen kommun utövar dock någon form av extratillsyn, såsom ålderskontroller, av alkohollagen. Örnsköldsvik står även ut särskilt vad gäller att ha ett brett utbud av nyktra och kostnadsfria aktiviteter riktade till ungdomar. Även Sollefteå är värd att uppmärksamma där, medan hälften av kommunerna inte har ett tillräckligt varierat utbud.

Med undantag för Timrå så finns det generellt en bra tillgång till nyktra mötesplatser i länet. Sundsvall och Örnsköldsvik är de enda där det finns tillgång till nyktra mötesplatser både varje vardagskväll och helg. I övriga kommuner finns det tillgång varje helg eller varje vardagskväll, samt vissa tider utöver det. Timrå har dock aldrig öppet nyktra mötesplatser under helgerna.

De ekonomiska satsningarna är överlag väldigt stora i kommunerna. Timrå satsar mindre än övriga men har ändå bra ekonomiska satsningar.

Kommun	Resultat 2016	Resultat 2015	Resultat 2014	Resultat 2013	Resultat 2012
Timrå kommun	1,8	2,0	2,3	2,7	1,4
Ånge kommun	2,8	2,2	2,6	2,4	2,9
Sollefteå kommun	3,7	Deltog ej	3,7	Deltog ej	Deltog ej
Härnösands kommun	3,2	3	3,3	3,1	3,0
Sundsvalls kommun	3,7	3,2	3,4	3,0	3,1
Örnsköldsviks kommun	3,6	3,4	3,5	3,4	Deltog ej

Kommuner som inte har deltagit

Kramfors kommun

23 Jämtlands län

Jämtlands län underkänns med 2,5 poäng av 5 möjliga, där 3 är godkänt. 7 av länets 8 kommuner har deltagit. Det är enbart två av kommunerna som har fått ett godkänt betyg och inga har blivit väl godkända. Sämst resultat i länet hade Ragunda som också fick det lägsta resultatet av alla deltagande kommuner i hela Sverige.

Ragunda kommun står även ut i länet då de inte genomför några nyktra aktiviteter eller har några nyktra mötesplatser alls för ungdomar. De är också en av få kommuner i landet som inte har ungdomshus, fritidsgård eller motsvarande. I övrigt gör länets kommuner ett relativt bra jobb på dessa punkter. Alla andra kommuner har ett varierat utbud av nyktra och kostnadsfria aktiviteter för unga och åtminstone viss tillgång till nyktra mötesplatser för unga under vardagskvällar och helger. Det är dock enbart Härjedalen i länet som har nyktra mötesplatser tillgängliga varje vardagskväll och helg.

Även vad gäller förebyggande insatser kopplat till högtider med stark alkoholtradition görs det ett bra arbete i kommunerna. Där är det enbart Berg som inte når upp till en godkänd nivå, medan Östersund och Strömsund står ut och genomför alla föreslagna insatser i enkäten: kampanjer för att minska langning, stöd till nattvandrare/vuxna på stan, stöd till drogfria aktiviteter riktade till unga, utökat samarbete med polisen och extra tillsyn av alkohollagen (särskilt ålderskontroller).

Generellt brister länet vad gäller insatser för att ungdomar ska få ta del av föreningsliv fritt från alkohol och för att de ska kunna ha inflytande i de beslut som fattas som påverkar deras fritid. Ingen av länets kommuner fick godkänt gällande sina insatser kopplat till ungdomars påverkan och Östersunds kommun har inga insatser alls. Kopplat till ungas föreningsliv är det enbart Berg och Strömsund som blir godkända.

Vad gäller ekonomiska resurser investerade finns det stora klyftor i länet. Ragunda och Bergs investerar väldigt lite ekonomiska resurser medan Härjedalen och Östersund investerar ganska mycket resurser.

Kommun	Resultat 2016	Resultat 2015	Resultat 2014	Resultat 2013	Resultat 2012
Ragunda kommun	0,9	1,1	1,6	Deltog ej	Deltog ej
Bergs kommun	2,5	2,8	2,5	1,9	Deltog ej
Åre kommun	2,5	2,9	2,7	3,0	Deltog ej
Strömsunds kommun	3	2,2	3,1	Deltog ej	2,0
Härjedalens kommun	3,1	3,5	3,4	2,6	3,9
Krokoms kommun	2,8	2,6	Deltog ej	2,4	2,1
Östersunds kommun	2,9	3,2	Deltog ej	Deltog ej	Deltog ej

Kommuner som inte har deltagit i år
Bräcke kommun

24 Västerbottens län

Västerbottens län håller i sitt resultat från förra året och får även detta år precis godkänt med resultatet 3,0 av 5, där 3 är godkänt. Tolv av länets femton kommuner deltog. Utav dessa fick tre stycken betyget godkänt och två kommuner fick betyget väl godkänt. Vännäs gick ifrån att få väl godkänt förra året till att i år bara bli godkänt, medan Umeå gjorde den omvända resan. Umeå fick även näst högst resultat av alla landets deltagande kommuner.

Många av länets kommuner är riktigt bra i sitt arbete med förebyggande insatser under högtider med stark alkoholtradition. Skellefteå, Vännäs och Vilhelmina genomför alla de föreslagna insatserna i enkäten. Alla kommuner i länet har även någon form av stöd för drogfria aktiviteter riktade till unga och alla utom två har utökat samarbete med polisen.

Ett annat starkt område i länet är det utbud av nyktra och kostnadsfria aktiviteter som finns för unga i kommunerna. Förutom Storuman och Bjurholmen så har alla kommuner fått godkänt för den variation i utbudet som de har. Storuman har inga andra typer av aktiviteter förutom motsvarande fritidsgård/ungdomshus. Förutom fritidsgård/ungdomshus är sportevenemang den mest utbredda formen av aktivitet medan festivaler anordnas i minst antal kommuner. Länet har generellt även bra tillgång till nyktra mötesplatser för unga även om det bara är i Lycksele och Umeå som de är öppna både varje vardagskväll och varje helg. Många av de andra kommunerna har öppettider i någon mån under vardagskvällar och helger, förutom Robertsfors och Dorotea som aldrig har mötesplatser för unga öppna under helger. Det finns dock flera kommuner som inte använder sociala medier för att marknadsföra sina mötesplatser till ungdomar utan använder sig av affischer eller kommunens hemsida istället.

De stora förbättringsområdena som finns i länet är insatser för att ge ungdomar inflytande över beslut som fattas om deras fritid och för att säkerställa att unga har tillgång till ett föreningsliv fritt från alkohol och andra droger. Umeå, Norsjö och Vännäs är dock tre kommuner som trotsar den här trenden och gör riktigt bra insatser på båda dessa punkter. Utöver dessa är det bara enskilda kommuner som får godkänt på något av områdena. Skellefteå är också värd att uppmärksamma då de gör många insatser för att ge ungdomar inflytande, men i Malå och Vilhelmina finns det inga insatser för att ungdomar ska få inflytande och i Bjurholm finns det inga insatser alls kopplat till föreningslivet.

Med ett fåtal undantag satsar kommunerna mycket ekonomiska resurser. Noteras bör att de två kommuner som har fått lägst resultat i länet också är de som satsar minst ekonomiska resurser.

Kommun	Resultat 2016	Resultat 2015	Resultat 2014	Resultat 2013	Resultat 2012
Bjurholms kommun	1,6	2,0	1,6	2,4	Deltog ej
Vilhelmina kommun	2,8	2,0	Deltog ej	3,3	Deltog ej
Sorsele kommun	1,6	2,2	2,2	0,6	2,4
Dorotea kommun	2,5	Deltog ej	1,9	1,4	Deltog ej
Malå kommun	2,8	2,6	2,7	2,6	Deltog ej
Robertsfors kommun	2,6	Deltog ej	2,5	2,3	Deltog ej
Vännäs kommun	3,6	4,0	3,4	2,3	1,6
Norsjö kommun	3,9	3,5	3,8	3,3	3,6
Storumans kommun	2,4	2,8	3,8	2,4	Deltog ej
Lycksele kommun	3,6	Deltog ej	3,8	Deltog ej	Deltog ej
Skellefteå kommun	4,0	4,7	4,3	Deltog ej	2,3
Umeå kommun	4,6	3,8	4,6	3,9	3,6

Kommuner som inte deltagit

Nordmalings kommun
Åsele kommun
Vindelns kommun

25 Norrbottens län

Norrbottens län har fått betyget godkänt med ett resultat på 3,2 av 5, där 3 är godkänt. Länet fick samma resultat förra året. Tretton av länets fjorton kommuner har deltagit. Av dessa har fem kommuner fått betyget godkänt och ytterligare två kommuner har fått betyget väl godkänt. Lägst resultat fick Pajala med 1,6. Övertorneå och Luleå har båda gått från att ha varit godkända till att i år bli underkända medan Boden och Arjeplog har gjort den omvända resan. Kiruna är värda att uppmärksamma då kommunen har gått ifrån ett underkänt betyg förra året till att i år få betyget väl godkänt.

Länets starkaste områden är att det finns ett brett utbud av nyktra och kostnadsfria aktiviteter för unga, nyktra mötesplatser med bra öppettider och dessa marknadsförs generellt på ett bra sätt. Arjeplog och Piteå är två av få kommuner i landet som inte har motsvarande ungdomshus/fritidsgård, men de lyckas dock ändå med att ha nyktra mötesplatser som är öppna både under vardagskvällar och till viss del helger. Hälften av länets kommuner har nyktra mötesplatser som är öppna både varje helg och varje vardagskväll. Den minsta tillgängligheten som finns är Pajala och Arvidsjaur som inte har mötesplatser öppna under helger men däremot varje vardagskväll.

Större delen av kommunerna gör även ett bra jobb kopplat till att ge ungdomar inflytande över beslut som fattas om deras fritid. Två tredjedelar av kommunerna har strategier eller handlingsplaner för detta. Jokkmokk och Pajala har dock inget arbete alls med detta.

Det är varierande i kommunerna hur mycket förebyggande arbete som görs för att minska ungdomars alkoholkonsumtion under alkoholtäta högtider. Hälften av kommunerna får godkänt för sitt arbete medan den andra hälften inte gör tillräckligt många förebyggande insatser. Den vanligaste insatsen är att kommunen har ett utökat samarbete med polisen om detta. Övertorneå är den enda kommunen som inte har några förebyggande insatser.

Länets största förbättringsområde är åtgärder för att säkerställa att ungdomar ska ha tillgång till ett föreningsliv fritt från alkohol och andra droger. Kalix gör ett bra arbete kopplat till detta, och några kommuner till har ett tillfredställande arbete, men i övrigt får kommunerna underkänt för sina åtgärder. Luleå har inga åtgärder alls. Två tredjedelar av kommunerna kräver att föreningar som har stöd av kommunen ska ha en alkohol/drogpolicy.

Norrbottens län är det enda län som konsekvent igenom länet har mycket ekonomiska resurser satsade på dessa frågor. Även om det finns en viss variation så är den betydligt mindre än i andra län.

Kommun	Resultat 2016	Resultat 2015	Resultat 2014	Resultat 2013	Resultat 2012
Pajala kommun	1,6	2	2,2	1,7	1,7
Kiruna kommun	4,2	2,6	2,6	3,7	Deltog ej
Övertorneå kommun	2,8	3,3	2,7	Deltog ej	3,0
Gällivare kommun	2,7	2,3	2,7	2,6	2,3
Arjeplogs kommun	3,2	2,8	2,9	2,3	Deltog ej
Överkalix kommun	2,2	3	2,9	2,7	Deltog ej
Arvidsjaurs kommun	3,4	3,3	3,4	2,9	3,0
Luleå kommun	2,9	3,8	3,5	3,1	4,1
Bodens kommun	3,8	2,7	Deltog ej	Deltog ej	Deltog ej
Jokkmokks kommun	2,9	2,5	Deltog ej	Deltog ej	1,0
Haparanda kommun	3,4	3,4	3,5	3,1	2,4
Kalix kommun	4,2	3,7	3,9	Deltog ej	3,7
Piteå kommun	3,9	3,7	3,9	2,4	1,6

Kommuner som inte har deltagit

Älvsbyns kommun

UNF:s rekommendationer

1. Se till att det finns fritidsgårdar öppna sent på kvällar och under helger

Nyktra mötesplatser är viktiga alla dagar, speciellt för dem som har en otrygg eller på andra sätt otillfredsställande hemmiljö. Under helger är fritidsgårdar eller andra mötesplatser för unga viktiga för att minska kopplingen mellan helger och alkoholdrickande bland unga. På så sätt minskar fritidsgårdar, ungdomshus och andra platser alkoholnormen genom att vara ett självklart och meningsfullt sätt att spendera helgen.

2. Ge unga reellt inflytande över sin egen fritid

När unga får vara med, ta fram idéer och bestämma ökar känslan av sammanhang. Ungdomar får lära sig om demokrati, att driva projekt och att samarbeta. Det ger en personlig utveckling och stärker kommunen och samhället i stort. Därför borde alla kommuner ha handlingsplaner eller rutiner kring hur unga kan vara med och påverka kommunens arbete med deras fritid.

3. Satsa på extra tillsyn av alkohollagen under alkoholtäta helger för att begränsa minderårigas möjlighet att få tag i alkohol

Tillsynen är alltid viktigt och inte minst inför helger där unga ofta dricker alkohol och alkoholdebuterar. Butiker och krogar som säljer alkohol till minderåriga är oacceptabelt. UNF menar att kontrollköp är en viktig del av tillsynen och det gynnar ansvarsfulla företagare likväl som kommunen och ungas välmående. Dialog med handlare och krögare är ett bra första steg i väntan på att kontrollköpslagen uppdateras så att den också innebär konsekvenser vid misskötsel.

4. Gör en rejäl översyn av ungas uteliv och lova unga en lägstanivå i alla kommuner

Det är stor skillnad mellan kommunernas satsningar och flera kommuner vet inte hur många unga som nås av deras insatser. Sverige vinner på att alla unga, oavsett hemkommun, har möjlighet till en meningsfull fritid. Alla kommuner bör ha strategier och handlingsplaner för ungas inflytande och möjlighet till ett bra uteliv. En översyn av kommunernas arbete för att få en helhetsbild och uppföljning kan hjälpa kommunerna att göra rätt satsningar. Från nationellt håll behövs en satsning för att alla kommuner ska nå en lägstanivå och inkludera strategier om förebyggande insatser och ungas fritid i ANDT-arbetet.